ДОКЛАД ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ НА ГР. СМОЛЯН ЗА 2017 ГОД.

Шум е всеки звук, включително и тон, който оказва негативно влияние върху здравето на населението, нарушава отдиха, смущава контакта на човека с околната среда. Шумът засяга най-вече слуха и нервната система. Нивото на шум е различно в отделните части на урбанизираните територии и зависи от преобладаващите източници. В зависимост от вида на източниците шумът бива: транспортен, промишлен, вътрекварталeн и вътресграден шум. Автомобилният транспорт е основен източник на шум в урбанизираните територии.

Отрицателното влияние на шума върху населението води до повишаване на общата заболяемост, вследствие понижена обща имунологична способност, повишена честота на неврози, язвена болест, артериална хипертония, намалена работоспособност, преумора и др.

Поради това, шумът е предмет на системно наблюдение, оценка и анализ осъществяван от органите на държавния здравен контрол, съгласно изискванията на Наредба № 54 от 13 декември 2010г. за дейността на Националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда, раздел III, член 13, т.2 /ДВ. бр.3 от 11 Януари 2012 г.

Програмата за мониторинг на шум в град Смолян включва 15 пункта за наблюдение. Броят на пунктовете и разположението им е съобразен с методика, утвърдена от министъра на здравеопазването. Разпределението на пунктовете на територията на града е следното:

- 40% върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик - 6 пункта;
- 27% върху територии с промишлени източници на шум – производствено складови територии и зони – 4 пункта;
- 33% върху територии, подлежащи на усилена шумозащита – 5 пункта.

През 2017г. наблюдението на шумовото натоварване се проведе в периода от 09.10 до 02.11., при интензивен автомобилен трафик, с трикратно измерване в рамките на два последователни работни дни с шумомер MEDIATOR 2238, притежаващ свидетелство за калибровка.

Резултатите от измерванията са отразени в протоколи за контрол на уличен шум, съгласно приложение № 1 от Наредба №54, обн.ДВ бр.3 от 11.01.2011г.

Приложените таблици показват: таблица №1 - най-ниските, средните и най-високите измерени нива на шум по пунктове за текущата година, а таблица №2 - броя пунктове по нива на шум в dB/A/.

През 2017г. в нито един пункт на територията на гр. Смолян не са установени **средни еквивалентни шумови нива** в диапазони **58-62** dBA; **73-77** dBA и **78 - 82** dBA, како и през 2016г.

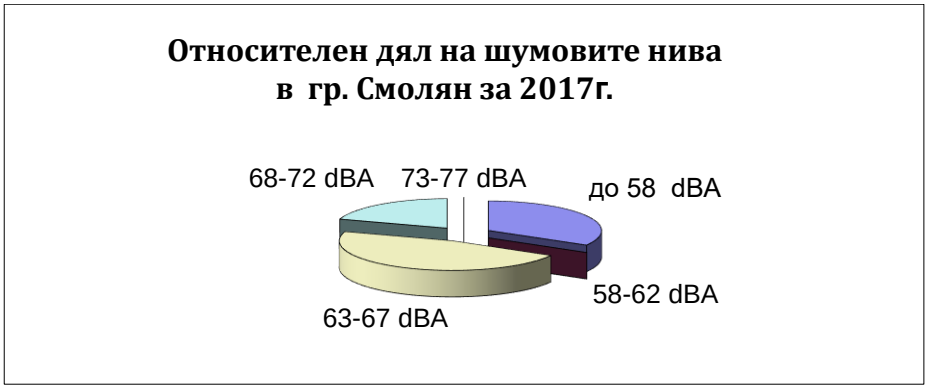

С най- високите за града шумови нива в диапазона 68 - 72 dBA са:

№	Пункт	Адрес	Норма	2015 dB/A/	2016 dB/A/	2017 dB/A/
1	КП № 1	ул.”Първи май”- ОДЗ № 6	**60**	70,9	72,3	72,7
2	КП № 2	ул.”Хан Пресиян” х-л“Вавилон”	**60**	69,1	70,3	69,7
3	КП № 6	кв. Устово снек-бар “Перла”	**60**	66,7	68,9	71,2

В тези пунктове дори измерените минимални стойности са над пределно допустимите 60 dBA за дневен шум за жилищни зони и територии на съществуващи градски части до главни пътни артерии, като тази тенденция се запазва от началото на мониторинга до момента.

Причините за това може да се търсят в местоположението и терена - основна пътна артерия на входа/изхода на града с интензивно движение на леки и товарни МПС с наклона на пътя около 2%, двустранно застроено без растителност (КП №1);

Пътен участък с многоетажно двустранно гъсто застрояване, тесни тротоари и липса на озеленяване (КП №2) и събирателна улица с наклон на пътя (КП №6).

Очакването бе, че с доизграждането на обходния път на града ни, в края на 2016г., нивата на шум в КП №6 ще намалеят поради извеждането, чрез него, на част от трафика. За момента, тази прогноза не се сбъдна но РЗИ ще продължи да наблюдава процеса. Може да се помисли за забрана за преминаване на товарни моторни превозни средства, през този пътен участък, които в периода на измерване са били средно 14,3% от общия трафик.

Както през последните три години, в КП №1 е измерено най- високото моментно ниво на шум от **75,1** dB/A/, а в КП № 2 е установена най – високата средна интензивност на моторните превозни средства за периода на измерване – **13087** МПС / час.

Средни шумови нива в диапазона 63 -67 dB/A/ са измерени в 7 пункта:

№	Пункт	Адрес	норма	2015 dB/A/	2016 dB/A/	2017 dB/A/
1	КП № 3	ул.“Дичо Петров” № 5 /Витошка/	**60**	62,2	64,6	65,1
2	КП № 4	кв.Райково ул.“ Наталия ” /Родопска тъкан/	**60**	65,1	67,0	67,3
3	КП № 5	кв. Райково ул.”Родопи” 35	**60**	63,7	64,9	66,4
4	КП № 8	Автогара – кв.Устово	**70**	66,9	66,7	67,7
5	КП № 9	ул.”Петър Берон” № 6 /цех за дървопреработка/	**70**	65,3	66,6	66,9
6	КП№ 10	Автогара - Смолян	**70**	67,3	66,9	67,7
7	КП №13	ул.”Хан Аспарух”- МБАЛ	**45**	61,9	65,1	65,6

Видно от таблицата, в пункт №3; № 4 и №5 разположени върху територии, прилежащи към пътни трасета се запазва тенденцията от последните 10 години, шумовите нива да превишават нормите регламентирани в Наредба №54, обн.ДВ бр.3 от 11.01.2011 г., като се наблюдава леко покачване на стойностите спрямо измереното през 2016 г.

В пунктовете разположени в близост до локални източници на шум (КП №8; КП №9 и №10) пределно допустимите стойности са в норма.

В района на КП №13 – Многопрофилна болница за активно лечение гр. Смолян са измерени отново шумови нива надвишаващи здравните норми от 45 dB/A/, въпреки извършените инфраструктурни преустройства.

Превишението в последните пет години се движи в почти едни и същи граници от 15,5 до 20,6 dB/A/ над нормата.

Особеностите на релефа и близостта на МБАЛ – Смолян до централна пътна артерия - двулентова с наклон на пътя около 2% и пътно трасе обслужващо промишлена зона 1 на града с наклон на пътя около 6% ще продължат да създават предпоставки за влошена шумова характеристика на района.

Необходимо е да се помисли за технически средства обезпечаващи шумозащита.

С шумови нива до 58 dB/A/ са:

№	Пункт	Адрес	норма	2015 dB/A/	2016 dB/A/	2017 dB/A/
1	КП № 7	Завод “Гама кабел “	**70**	55,4	55,6	56,0
2	КП № 11	ул. ”Дичо Петров” № 32 Студентско общежитие	**45**	55,4	53,2	54,4
3	КП №12	жк “Петровица” детска площадка	**55**	45,3	45,6	45,2

4	КП №14	ж.к“Невястата” бл. 6 - детска площадка	**55**	48,4	48,0	48,5
5	КП № 15	ул.” Хан Аспарух ” вътре квартална зона	**55**	47,6	50,6	48,8

Видно от таблицата, единствено в КП №11 са превишени пределно допустимите норми за обекти, подлежащи на усилена шумозащита, но те не надвишават нормите от 60 dBA за дневен шум за жилищни зони, към които би могло да се причисли и студентското общежитие.

Анализът на данните на база пределно допустимите стойности, според характеристиката на пункта показват:

- ✓ **Пунктове разположени върху територии, прилежащи към пътни трасета**

  От началото на мониторинга през 2007г., измерените шумови нива в пунктовете разположени до шумни улици и булеварди ***надвишават*** хигиенните норми от 60 dB/A.

  През 2017г., превишението над нормата е в порядъка от **5,1 до 12,7 dB/A/**, с покачване на стойностите спрямо 2016 г. (превишение от 4,6 до 12,3 dB/A) поради завишаване на средната интензивност на МПС за час през тези пунктове – **788** автомобила при 699 за 2016г.

- ✓ **Пунктове върху територии с промишлени източници на шум**

  Измерените шумови нива не превишават установената норма от 70dB/A/. Състояние наблюдавано от началото на мониторинга.

- ✓ **Пунктове върху територии, подлежащи на усилена шумозащита**

  Както и предходните години, в трите пункта на град Смолян разположени в близост до детски площадки и вътрекварталнизони не се надвишават хигиенните норми от 55 dB/A/.

  В останалите два, от началото на мониторинга, се измерват нива на шум над пределно допустимата норма от 45 dB/A/, като превишението в **КП № 11** (Студентско общежитие) е с **9,4 dB/A/** при 8,2 dB/A/ за 2016г., а в **КП №13** (МБАЛ) с **20,6 dB/A/** при 20,1 dB/A/ за 2016г.

През 2017г. се запазва тенденцията за последните години, от изследваните 15 пункта в гр. Смолян само в **7** (46,7%) измерените средни еквивалентни шумови нива да не надвишават допустимите хигиенни норми.

По-ниски стойности на шума спрямо измерените през 2016 г. са установени в **4** пункта, както и през 2016г., докато през 2015г. те са били 7.

КОНСТАТАЦИИ

През 2017г. не се наблюдават съществени промени в акустичната среда на гр. Смолян. Твърде лошо остава състоянието на шума на входа и изхода на града (КП № 1 - ул. “Първи май”, ОДЗ №6 и КП №6- кв. Устово снек-бар “Перла”); градската част с най- тясната и гъсто застроена улица (КП №2 - ул.”Хан Пресиян”, х-л“Вавилон”) и района на МБАЛ – Смолян (КП-№13 ул.”Хан Аспарух”).

Община Смолян продължава да извършва частични и цялостни ремонти на пътната настилка в засегнати участъци от транспортната мрежа на града ни, но опита от предходните години показва, че това не повлиява съществено намаляването на шумовото натоварване, поради постоянното увеличение на броя на личните моторни превозни средства в Смолян.

За ограничаване на транспортния шум и подобряване качеството на живот на гражданите, на Смолян, РЗИ препоръчва на общинското ръководство:

- ✓ Екраниране чрез мрежа от многоетажна растителност в централните градски части, както и на входа и изхода на града, която може да намали шумовите нива с 20 -25 dBA;
- ✓ Поддържане на пътната настилка в добро състояние.
- ✓ Поставяне на шумозащитни съоръжения в района на МБАЛ- Смолян.
- ✓ Извеждане движението на тежкотоварни автомобили изцяло по обходния път на града.

Т А Б Л И Ц А №1

за еквивалентните нива на шум на контролните пунктове в гр.Смолян за 2017 год.

№	Контролен пункт	Еквивалентно dB/A/				Средна интензивност на МПС/час
		Най-ниско	Най-високо	Средно	Норма	
1	Ул.”Първи май”-ОДЗ №6	70,9	75,1	**72,7**	60	1038
2	Ул.”Хан Пресиан”-Хотел”Вавилон”	67,9	71,3	**69,7**	60	1087
3	Ул.Дичо Петров №5 /Витошка /	62,7	68,1	**65,1**	60	488
4	Ул.Наталия /”Родопска тъкан”/	66,1	68,4	**67,3**	60	539
5	Ул.Родопи № 90 кв.Райково	65,5	67,7	**66,4**	60	680
6	Снек-бар ”Перла” кв.Устово	70,2	73,5	**71,2**	60	896
7	Завод”Гама кабел”гр.Смолян	54,9	57,6	**56,0**	70	113
8	Автогара кв.Устово	66,7	68,4	**67,7**	70	948
9	Ул.”П.Берон” № 6 Цех за дървопреработване	65,1	69,1	**66,9**	70	441
10	Автогара кв.Смолян	64,2	70,1	**67,7**	70	578
11	Ул. ”Дичо Петров” Студентско общежитие	53,0	55,8	**54,4**	45	84
12	Кв.Устово ЖК ”Петровица” детска площадка	41,4	49,3	**45,2**	55	14
13	Ул. “Хан Аспарух” – Болница	62,6	68,8	**65,6**	45	472
14	Гр. Смолян Ж.К ”Невястата” бл.6 детска площадка	47,3	50,1	**48,5**	55	41
15	Ул.”Хан Аспарух” - Нов център вътрекварталнa зона	47,9	49,7	**48,8**	55	19

ШУМОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
на гр.С М О Л Я Н за 2017 година

Таблица №2

НИВО НА ШУМА	*до 58 dBA*	*58-62 dBA*	*63-67 dBA*	*68-72 dBA*	*73-77 dBA*	*78-82 dBA*
БРОЙ ПУНКТОВЕ	**5**	**-**	**7**	**3**	**-**	**-**
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ	**33,3%**		**46.7%**	**20.0%**		

